

Ljubljana, 2./II. 1923. — III./9.

Uredništvo in uprava: „Delavski dom“, Turjaški trg 2, Ljubljana.
Naročnina mesečno 4 dinarje, za Ameriko 2 dolarja za celo leto.**Vsi na agitacijo!**

Za delavsko-kmečko ljudovlado.
Za zmago proletarijata, malih
kmetov, obrtnikov in nameščencev.
Proti bankokratom, verižnikom
in oderuhom.

Proti Beograjskemu centralizmu.
Proti zakonu za zaščito države in
njegovim očetom.

**Za zmago soc. stranke
delovnega ljudstva.**

Kratek čas je do volitev. Nimamo
bank in raznih fondov, kakor me-
ščanske stranke. Zato je dolžnost
vsakega zavednega sodruga, da sto-
ri svojo dolžnost. **Pojdite od hiše do
hiše, od moža do moža in poučite
jih o našem programu.** Razdelite naš
volilni manifest in razložite ga svo-
jim sodrugom in prijateljem. Zbirajte
za volilni fond soc. stranke del. ljud-
stva! Če rabite še manifestov, pi-
šite takoj na tajništvo SSDL, Ljub-
ljana, Turjaški trg 2.

**Škrinjica enotne fronte
delovnega ljudstva na
Kranjskem je 6.**

Na vsaki skrinjici je kandidatna
lista NA RDEČEM PAPIRJU.

Nosilec: IVAN MAKUC, železničar.

**Lista enotne fronte
za Štajersko.**

Nosilec liste:

Rudolf Golouh, narodni poslanec,
Maribor.

Za volilni okraj Maribor, desni in
levi breg:

Okrajni kandidat:

Favaj Ivan, profesor, Maribor,
Koroševa cesta.

Namestnik okrajnega kandidata:
Bračič Stefan, železničar, Lesko-
vec, (Črešnjevce).

Za volilni okraj Dolnja Lendava
in Murska Sobota:

Okrajni kandidat:

Smrekar Franc, tesarski delavec,
Veržej.

Namestnik okrajnega kandidata:
Zver Josip, kmet, Dokležovje,
(Beltinci).

Za volilni okraj Ljutomer in Or-
mož:

Okrajni kandidat:

Hanžel Andrej, krojač, Ljutomer.
Namestnik okrajnega kandidata:
Belič Franc, usnjarski mojster,
Ljubno.

Za volilni okraj Brežice in Laško:

Okrajni kandidat:

Šalamon Franc, rudar, Loke. Tr-
bovlje.

Namestnik okrajnega kandidata:
Bedenik Franc, rudar, Št. Lenart.
Hrastnik.

Za volilni okraj Mozirje:

Okrajni kandidat:

Podpečan Anton, posestnik, Ljub-
no.

Namestnik okrajnega kandidata:
Natlačen Ivan, usnjarski mojster,
Ljubno.

Za volilni okraj Prevalje in Slo-
venjgradec:

Okrajni kandidat:

Bajt Anton, uradnik, Marenberg.

Namestnik okrajnega kandidata:

Podržaj Vinko, livar, Muta.

Za volilni okraj Celje in Konjice:

Okrajni kandidat:

Krištof Franjo, železničar, Sele,
Zg. Polskava.

Namestnik okrajnega kandidata:

Tokan Ivan, privatni uradnik,
Ljubljana.

Za volilni okraj Ptuj in Šmarje:

Okrajni kandidat:

Komavli Valentin, uradnik, Str-
nišče.

Namestnik okrajnega kandidata:

Podgoršek Janez, mizar, Breg
pri Ptuj.

Lista je bila v petek, dne 16. fe-
bruara vložena in bo imela na volišču

5. škrinjico.

Proletariat! Predstoječa kandi-
datna lista je plod sporazuma med
vsem razredno zavednim delavstvom
v štajerski oblasti. Ta sporazum je
prvi korak za ozdravljenje proletar-
skega pokreta v Sloveniji, zato po-
zdravljamo

enotno fronto!

SSDL in volitve.

Po referatu s. Klemenčiča na shodu
v Kamniku.

Sodrugi in tovariši delavci in po-
ljedelci! Nič manj kot 10 političnih
strank se poteguje za vaše glasove.
Zato ni čudno, da je delovno ljudstvo
posebno na deželi v dvomih, komu bi
oddalo svoj glas. Med ljudstvom je na-
pravljena politična zmešnjava, med
ljudstvom ni enotnosti. To zmešnjavo
je napravil vladajoči kapitalistični raz-
red, da bi v tej zmešnjavi pokrili res-
nico, da bi delovno ljudstvo ne odgo-
vorilo na dan volitev tako, kakor mo-
ra odgovoriti ljudstvo, ki je prevarano
od tolikih strank, ki je **oropano** po
krivdi vladajočih strank svojih naj-
osnovnejših pravic, ki se **duši pod dav-
čnim vijakom**, ki živi lačno, v zadoh-
lih stanovanjih, slabo oblečeno, v več-
ni negotovosti za svoj in svoje družine
obstane, v večnem strahu pred voj-
no katastrofo, v večnih skrbih pred
velikansko draginjo, ljudstvo, **katero**
mu grozi siromaštvo in neznosna beda
in vsa tema, ki nastaja iz tega.

Soc. Stranka Delovnega Ljudstva,
kot zastopnica interesov delavcev, po-
ljedelcev in nameščencev, vseh tistih,
ki trpijo in so izkoriščani v kapitalistič-
nem sistemu, kot boriteljica za nov
družabni red, ki mora obnoviti člove-
štvo, ki mora predati vsa orodja pro-
izvajanja, tovarne, prometna sredstva,
itd. v last in korist delovni družbi
vseh, ki živijo od ročnega in duševne-
ga dela — **ona lahko, ona mora ljud-
stvu povedati vso resnico, ona mora**
ljudstvu obrazložiti.

Kako naj ljudstvo vojuje volilni boj.

Jasno je, da je volilni boj — razred-
ni boj. 10 političnih strank ne pred-
stavlja deset razredov — temveč **en**
razred, vladajoči, kapitalistični razred
je nastavljen **več pasti**, da bi prikriji svoje
prave nakane. Za vsakega, ki misli z
jasno glavo je očitno — da se boj
vrši **med dvema taboroma**: tabor ka-

pitalistov, t. j. veleposestniki, tovar-
narji, veletrgovci, bankirji in bogataši
v mestih in vaseh — na eni strani —
tabor **delovnega ljudstva**, proletarijata,
delavcev, poljedelcev in nameščencev
na drugi strani.

Prvi tabor zastopajo izrazito vse
»nacionalne«, to je kapitalistične stran-
ke, to so Samostojneži, Demokratje,
Radikali, Klerikalci (Puceljci, Žerja-
vovci, Zupaniči, Koroščevci, Sušterci-
janci), ki so se razdelili samo zato, da
prevarajo delovno ljudstvo. Vsi so bili
dolga leta na vladi in vsi so pokazali,
kaj znajo, vsi so bili v tesnem objemu
med vojno, ko so pošiljali ljudstvo v
mesarsko klavnico, vsi so enako odgo-
vorni za neznosno težko stanje, v ka-
terem se ljudstvo nahaja, oni se bodo
tako vsedli v iste klopi, kakor hitro
bo njihova oblast ogrožena. Oni so se
skregali med seboj zato, ker vsi hočejo
sleči obleko, ki je še ostala na izmoz-
ganem telu delovnega ljudstva, ki so
ga med vojno trpinčili, pošiljali v me-
sarsko klavnico in ki ga tako iznemo-
glega, revnega izkoriščajo, a vzeli so
mu tudi tiste človečanske svobode, ki
jih je ljudstvo zavojevalo že pred več
kot 100 leti v **veliki francoski revol-
uciji, svobodo prepričanja, zborovanja,
političnega udejstvovanja, brez katerih**
je ljudstvo obsojeno na propadanje.

Te svobode so za delovno ljudstvo
že omejene v kapitalističnem sistemu,
ker ono nima dvoran, nima tiskarn,
nima knjigarn, nima materialnih sred-
stev, kot jih imajo kapitalisti in njihove
stranke. Pa še ono malo, kar si je pro-
letariat v dolgih bojih ustvaril in pri-
hranil s prispevki odtrganih od ust mu
vladajoči kapitalisti s silo in protiza-
konito odvezemajo.

Kapitalisti in njihove stranke imajo
vsa sredstva v svojih rokah, da preva-
rijo ljudstvo.

Delovno ljudstvo pa ima samo eno
orožje:

**Orožje Delovnega ljudstva je število
in organizacija.**

Delovno ljudstvo predstavlja več-
no prebivalstvo. Če se ono združi v
razredno zavedne organizacije ono
postane močno nepremagljivo, ker je
na njegovi strani **pravica, znanost,
razvoj**. Buržuazija, kapitalisti, to dobro
vedo, zato pa trepečejo v strahu pred
Enotno fronto Delovnega Ljudstva.

Zato skušajo na vse mogoče nači-
ne zapreti usta vsem revolucionarjem,
vsem tistim, ki govoré, pišejo in se bo-
rijo **pravilno** za interese delovnega
ljudstva, ki so dovolj pogumni, da po-
vedo čisto resnico.

Kapitalistom na roko delujejo laži
socialistične stranke, ki samo razdira-
jo vrste delavcev in poljedelcev. To
so »krščanski« takozvani socialisti, ki
so samo v besedah za delovno ljud-
stvo, v dejanjih pa so v tesnem obje-
mu s kapitalisti in njih zastopniki. To
so narodni socialci, ki so se rodili iz
demokratov — v želji, da delajo zme-
do med delovnim ljudstvom. To so tu-
di potomci bankirja Kristana — socia-
listi okoli »Napreja«.

Vsi ti so zavedni ali nezavedni po-
magači kapitalizma in **razdiralci Eno-
te proletarske fronte**. Njim podobni so
lažirepublikanci.

Tabor Delovnega Ljudstva, prole-
tarijata in njegove interese zastopa od-
ločno **samo Stranka Delovnega Ljud-
stva že peto leto**. Ona je izšla iz de-
lavske s. d. stranke, potem, ko je oči-

stila svoje vrste od raznih Kristanov,
Bernotov in Korunov, ki so bili samo
orodje demokratov.

Ker se je odločno borila za interese
zatiranega in izkoriščanega ljudstva,
so njeni predstavniki tudi preganjani
od vladajočih kapitalistov. Njeni za-
stopniki v občinah, v konstituenti, v
del. zbornicah so bili izgnani.

Zastopniki proletarijata so bili edi-
ni, ki so v

volitvah v konstituento

pokazali pravo pot in svarili ljudstvo,
da samo potom volitev ne more do-
seči svoje osvoboditve od kapitalistič-
nega suženjstva. V resnici se je izka-
zalo, da večina strank ni držalo pro-
grama, na podlagi katerega so bili iz-
voljeni. Tako so samostojneži in kleri-
kalci govorili o republiki, glasovali pa
skupno s kapitalisti za **monarhijo**. Ve-
čina zastopnikov v konstituenti je iz-
glasovala ustavo, ki je celo po mnenju
voditeljev buržuazije napravila temelj
absolutistični monarhiji. Če klerikalci
sedaj perejo roke kot Poncij Pilat, jim
moramo odkrito reči: vi ste monarhi-
sti bili pod Avstrijo in ste sedaj v Ju-
goslaviji tudi. Absolutizem, ki vlada,
ste sami skuhal in ste odgovorni zanj,
kot vse druge kapitalistične stranke.
Ta njihova politika je ista, kot vojna.
Med vojno so bili glavni stebri vojne
politike, po vojni pa si umivajo roke in
pravijo ne mi, ampak Sušteršič! Z av-
tonomijo je ista stvar. Po vojni so 3
leta absolutistično vladali, razgnali de-
želni zbor in zapravili samoupravo v
deželi, okraju in občini — sedaj pa se
delajo kot bi bili dobili vesoljno odve-
zo za vse protiljudske čine in se pri-
kazujejo ljudstvu, kot edini **avtonomi-
sti**! Oni smatrajo avtonomijo — to, če
bi njim dala gospoda v Beogradu, da
v Sloveniji absolutistično vladajo, mo-
nopolizirajo trgovino potom Gospodar-
ske zveze in Zadržne banke.

Ker so volitve v konstituento za
vladajočo gospodo slabo izpadle —
bilo je preveč proletarskih, okoli 70
nar. poslancev — in preveč republi-
kanskih, okoli 54 — je vladajoča bur-
žuazija proglasila

odkrito kapitalistično diktaturo

in napovedala z »Obznano« svojo od-
krito **ofenzivo proti Delovnemu Ljud-
stvu**. Na ta način je zastrašila vso opo-
zicijo, ki je skoraj nemo gledala, kako
se gazijo osnovne državljanske svobo-
ščine. Slabotno držanje malomeščanske
opozicije, ki se je v srcu radovala za-
tiranju proletarijata in njegovih orga-
nizacij, misleč: če njih zatrejo, bomo
pa mi želi pri prihodnjih volitvah pro-
letarske glasove.

Zato je vladajoča buržuazija po-
gumno in odločno nadaljevala ofenzivo.
Vidovdanska ustava je mnogo bolj re-
akcionarna, mnogo bolj naperjena pro-
ti ljudstvu, kakor ustava prejšnje srp-
ske države. S to ustavo je srpski pro-
letariat — delavec in poljedelec oro-
pan svojih priborjenih pravic in vržen
nazaj za desetletja. Ali to še ni bilo do-
volj. Vladajoča buržuazija je z zavistjo
gledala veliko število proletarskih nar.
poslancev, ki so bili edina odločna opo-
zicija.

Atentati, ki so bili čini posamezni-
kov, in ki so anarhistična sredstva,
katerih se organiziran proletarijat ni-
koli ne poslužuje, so dali povod buržu-
aziji, da še hujše nadaljuje svojo ofen-
zivo proti delovnemu ljudstvu.

Komaj sprejeto ustavo je buržuazija sama pogazila z zakonom o zaščiti države.

Sledila so silna preganjanja vsega, kar nosi žuljave delavske roke. Na tisoče delavcev so zaprli — 59 nar. proletarskih poslancev izključili iz konstituantne, na tisoče občinskih odbornikov vrgli iz občin, razpuščali organizacije in odvezemali domove.

Toda proletarsko gibanje se ne da trajno zadušiti. Mi pravimo vladajočim kapitalistom: Odpravite izkoriščanje, odpravite kapitalistični sistem, podružabite tovarne, banke in veletrgovine, dajte zemljo tistemu, ki jo obdeluje, a davke naložite bogatašem — pa bo konec revolucionarnega gibanja — pa bo konec socializmu in komunizmu. Ali tega kapitalisti ne morejo in nočejo storiti, ker oni živijo v nadvrednosti od profita in ekstraprofita. Zato bo proletarski revolucionarni pokret tako dolgo živel, se razvijal, krepil, dokler se proletarijat celega sveta ne ujedini in ne osvobodí od kapitalističnega sistema proizvodnje.

Danes se proletarijat bori za svoje osnovne pravice, za pravico organiziranja v celi državi.

Danes pri teh volitvah se ne gre več za to, da se položijo temelji državni, temelji Jugoslavije, kot je bilo pred 2 in pol leti. Pri teh volitvah se gre zato, da ljudstvo pokaže jasno in odločno svojo voljo, da je pripravljeno boriti se za svoje najosnovnejše pravice in svobode, za svoje življenjske potrebe. Zato mora ljudstvo pri teh volitvah glasno in jasno izraziti svoj

Protest proti brezzakonju.
Protest proti samovolji oblastnikov.
Protest proti razveljavljanju proletarskih ljudskih narodnih poslancev.
Protest proti izgonu ljudskih zastopnikov iz občin.
Protest proti obdavčenju revnih slojev.

Protest proti oboroževanju in pripravljanju novih vojn.

Če ljudstvo ne bo protestiralo, če ljudstvo ne bo jasno pokazalo svojo voljo v borbi proti kapitalistični ofenzivi — potem bo vladajoča buržuazija v Beogradu nadaljevala svojo protiljudsko politiko. Potem nam grozi še hujši teror, še večji davki, še večje oboroževanje, še hujši absolutistični centralizem. Ali ni dovolj protest, potrebna je predvsem

organizacija ljudskih množic.

Pod rdečo zastavo Soc. Stranke Delovnega Ljudstva se morajo zbrati vsi zavedni delavci, poljedelci in nametščenci. Stranka se bo borila roko v roki z delavci in poljedelci na Hrvaškem, v Bosni in Srbiji odločno za zahteve, ki so napisane v našem programu in volilnem manifestu. Vsakemu delavcu in poljedelcu v Sloveniji je jasno, da se samo slovenski delavci in poljedelci ne morejo ubraniti v tej težki gospodarski krizi; da so oni sami brez moči v obrambi proti kapitalistični ofenzivi, ki je internacionalna, ki je svetovna — kakor je bila svetovna petletna vojna, kakor je svetovna strašna 4letna povojna gospodarska kriza. Kapitalisti celega sveta združeno izkoriščajo in gospodarijo nad Delovnim Ljudstvom. Vladajoči kapitalisti v Jugoslaviji, so edini s francoskimi, nemškimi kapitalisti, kadar se gre za zatiranje ljudstva.

Francoski in nemški in svetovni kapital hoče napraviti iz nas kolonijo.

Zunanji dolgovi so prekoračili 100 milijard kron. Okoli 20 milijard kron letno bi se potrebovalo za amortizacijo teh dolgov. To je breme, ki ga izžeto ljudstvo v Jugoslaviji ne more plačati, zato mi zahtevamo v programu

anuliranje vojnih dolgov.

Naj stroške vojne plačajo tisti, ki so se obogatili od svetovne vojne, naj se njim odvzame premoženje.

Proti neprestanemu oboroževanju, ki ga podpirajo kapitalistične stranke, ter stane vedno nove in nove milijarde ljudskega denarja, mi zahtevamo odpravo stalne vojske in

uvodbo ljudske milice,

oboroženje delovnega ljudstva.

Proti absolutističnemu centralizmu, ki ga je zakrivila tudi Slov. Ljudska

Stranka s svojo neodločno politiko, in s svojimi nedemokratičnim absolutističnim vladanjem 3 leta po prevratu — zahtevamo

samoodločbo in samoupravo ljudstva, ne samo v Sloveniji, temveč tudi na Hrvaškem, v Srbiji, Makedoniji, Vojvodini in Bosni. Jasno je, da pod absolutističnim centralizmom ravno tako trpe delavci in poljedelci ostalih pokrajin kot v Sloveniji. Še bolj jasno je, da se samo slovenski delavci in poljedelci nemorejo ubraniti pred absolutizmom. Zato vas vara Slovenska ljudska stranka, ki govori, da se lahko osvobodite, če glasujete za njo. Tudi mi bi vas varali, če bi vam tako govorili. Resnično **revizijo ustave, samoodločbo in samoupravo ljudstva** bodo delavci in poljedelci dosegli samo tedaj, če bodo združeni v **enotni bojni fronti delovnega ljudstva vseh pokrajin in celega sveta vrgli ob tla kapitalistično ofenzivo** ter priborili potom razrednega boja

delavsko poljedelsko vlado

v republikanski obliki, t. j. da so vse oblasti zakonodajne in izvršne izvoljene od ljudstva. Zato pa je potrebno, da se organizirate v stranko, ki ni samo slovenska, ki ni samo jugoslovanska, v internacionalno stranko, pod zastavo katere se zbirajo milijoni in milijoni delavcev in poljedelcev iz celega sveta. Ena tretjina slovenskih delavcev in poljedelcev je obsojeno iskati kruha po svetu v drugih pokrajinah, v drugih deželah. V Italiji, v Srbiji, v Bosni, v Nemčiji, v Rusiji, v Ameriki — povsod so razsejani proletarci iz Slovenije.

Če glasujete za našo stranko, glasujete za **internacionalno, mednarodno solidarnost delavskega in poljedelskega razreda.** Vsi vaši sorodniki v ostalih pokrajinah in deželah pričakujejo, da boste to storili, ker s tem pokažete svojo visoko človekoljubno ljubezen in zavest skupnih interesov.

Evropa zopet diši po smodniku kot leta 1914. Nemčiji v Poruhje so vkorakali francoski kapitalisti z oboroženo silo. Ni izključeno, da okupirajo še ostalo Nemčijo. Na Balkanu še ni zaključen mir — grozi vojna nevarnost. **Ljudstvo ne sme nemo gledati, kako se pripravljajo nove vojne.**

Zato zahtevajte mir z vsemi državami. Naša vlada še dosedaj ne prizna Ruske Socialistične Zvezne Republike, ki obsega 140 milijonov prebivalstva in se razteza čez vso vzhodno Evropo in severno Azijo do Tihega Oceana. Še sedaj vlada trpi carsko rusko (vranglovo) državo v Jugoslaviji. Za vzdrževanje njene armade, poslaništva, vojaških in posvetnih šol vlada troši

več kot 288 milijonov za Vranglovce, ki so po večini bogataši, bankirji, tovarnarji in oficirji in ki so zapustili Rusijo, ker se nočejo pokoriti delavsko-poljedelski vladi. Mi zahtevamo razpust vseh teh institucij, razpust carskega diplomatskega zastopstva in Vranglove armade in vojaških šol.

Zapelani uradniki, poljedelci in kozaki naj se vrnejo v svojo domovino, kjer bodo našli obilo dela in zaslužka. **Davčna politika odgovarja kapitalistični ofenzivi na gospodarskem polju.**

Ogromna večina davkov pada na rame revnega ljudstva. Posebno osebno **dohodninski davek,** ki ga morajo danes plačevati tudi tisti, ki ne zaslužijo niti toliko kolikor potrebujejo za človeka dostojno življenje. V tej obliki se on javlja pri nas kot

Davek na Delo,

to se pravi delavec in poljedelec, dasi ravno sta tako izkoriščana od kapitala, da komaj živita, naj poleg neznosno ogromnih indirektnih davkov, ki jih plačujeta — plačujeta tudi direktni osebno dohodninski davek. Zato zahtevamo osvoboditev tega davka vseh, katerih čisti dohodek znašajo manj kot 50.000 dinarjev letno.

Ljudstvo se mora vzbuditi iz malobrižnosti,

da ga ne zadene zopet nova katastrofa kot leta 1914. Vsak zaveden delavec — vsak zaveden poljedelec mora agitirati za delavsko-poljedelsko stvar, za **enotno fronto Delovnega Ljudstva.** Dne 18. marca se dvignite vse kot en lož na

volišče, da glasujete za svoje zahteve, za svoje oropane pravice.

Na Kranjskem je naša skrinjica 6. Na Štajerskem 5, v Ljubljani 3.

Živela enotna fronta delavcev in poljedelcev celega sveta!

Škrinjica enotne fronte delovnega ljudstva v Ljubljani je 3.

Na vsaki skrinjici je kandidatna lista na **RDEČEM PAPIRJU.**

Nosilec: **DR. LJUDEVIT PERIČ.**

Vsem somišljenikom in naročnikom!

Vsled volilne akcije so stroški pri »Delavskih Novicah« ogromno narasli. Potrebno je, da število naročnikov, ki jih imamo sedaj 3500 dvignemo na 5000. **Cim se to zgodi, bodo »Delavske Novice« začele izhajati dvakrat na teden.** Današnje število smo poslali mnogim sodrugom na ogled. **Sveta dolžnost je vsakega delavca in poljedelca,** da se naroči na »Delavske Novice«, ki stanejo samo 4 dinarje na mesec. Vsak si lahko odtrga od ust 4 dinarje. Zatorej vzemi položnico, ki je listu priložena, napiši ime in natančen naslov ter jo neš takoj na pošto, kjer ne plačaš nobenih znakov temveč samo 4 dinarje.

Sodrug in tovariš somišljeniki! Stranka Delovnega Ljudstva in njen tisk nima nobenih drugih sredstev, kakor prispevek in naročnino. Denar, ki ga vložite za tisk in svojo organizacijo, se vam tisočkrat povrne, ker se stranka in organizacije borijo za vaše pravice, in za boljši kruh. Brez njih ste brez zaščite. Kjer se sam ne more naročiti naj stopita dva ali trije skupaj, da vsak en dinar in tako bodo dobivali list.

Svojo zavednost je treba pokazati v dejanju, v požrtvovalnosti za našo sveto proletarsko — in kmečko stvar.

Zatorej pozivamo somišljenike in naročnike, da **tekotom prihodnjega tedna** poravnajo stare dolgeve in dobijo novih naročnikov. Od 4. do 11. tega meseca se vrši **rudeči teden »Delavskih Novic«.** Ves ta teden naj posvetijo vsi somišljeniki, da poravnajo svoje dolgeve, da nabirajo za nove naročnike, da zbirajo za tiskovni sklad. **Ta teden moramo nabrati 1000 novih naročnikov.**

Vsi volilni odbori in organizacije so dolžni v svojem krogu organizirati **rudeči teden »Delavskih Novic«.** V ta namen naj se sklicujejo volilni sestanki, na katerih izvolite zaupnike, ki morajo pridobiti nove naročnike. V tem tednu ki je poskusna predmobilizacija naših somišljenikov bomo na **delu ne v besedah** pokazali svojo privrženost revolucionarnemu socializmu. **Živel rudeči teden »Delavskih Novic«.** Živelo 1000 novih naročnikov. Živel naročniki, ki plačajo zaostalo naročnino.

Proletarci vseh dežel, združite se! Sodrugom in somišljenikom Amerike. Članom Delavske Stranke Amerike!

Proletarski pokret v Jugoslaviji trpi pod najhujšim terorjem. Najboljši naši sodrugji so obsojeni v temnice. Veliko sodrugov je brezposelnih, izgnanih, preganjanih. Proletarski razred je stavljen izven zakonov in ustave. Dve leti so se razpuščale organizacije in vršila vsakovrstna nasilja.

Sedaj se borimo za pravico organizacije, ki je za proletarijat življenjskega pomena. V tej borbi imamo samo eno orožje, naš tisk in našo revolucionarno zavednost. »Delavske Novice« se že več kot eno leto neustrašeno borijo za pravice, ki so oropane potom antikomunističnega, antiproletarskega in antiljudskega zakona o zaščiti države. »Delavske Novice« so glasilo razredno zavednega revolucionarnega proletarijata.

Zato vas prosimo, da pridobite vsaj 100 naročnikov iz Amerike. Naročnina je 2 dolarja za celo leto. Če bi organizacija prevzela na sebe, da dobi teh sto naročnikov, vas prosimo, da nam pošljete imena in natančen naslov naročnikov, ter zberete za njih naročnino in jo pošljete skupaj na upravo.

S tem bi nam v težkem položaju izdatno pomagali v skupno korist našega, vašega in internacionalnega pokreta.

Redakcija.

Naši shodi.

Shod S. Stranke Delovnega Ljudstva v Kamniku.

Ker shod ni bil pravočasno naznanjen, se ni mogel vršiti na Glavnem trgu. To so izkoristili nasprotniki, ki so razširili lažno vest, da se shod ne vrši. Vkljub temu so se napolnili prostori, kjer imajo delavske strokovne in prosvetne organizacije pribežališče, od najboljših zaupnikov Kamnika in okolice.

Shod je otvoril s. Zabrezovnik, ki je omenil, da Delovno Ljudstvo nima palač in velikih dvoran, v katerih bi zborovalo, vendar vse kar živi od svojega dela in svoje koristi, se mora boriti proti svojemu izkoriščevalcu Kapitalu v krepki bojni enotni fronti. Mi delavci in kmetje nimamo sredstev za večjo izobrazbo v kapitalističnem sistemu, čeprav vsi težimo za večjo izobrazbo, za večjo svobodo. Ali toliko smo že zavedni in sposobni, da spoznamo izkoriščevalni sistem, ki nas izmoggava in tlačí in da se oklenemo **rudeče zastave** ter se dan na dan borimo na čelu ljudskih množic za osnovne državljanske pravice in svobode, ter za najvažnejše potrebe naše in naših družin vse do tlej, ko bomo združeni se osvobodili kapitalističnega jarma. Zato se moramo okleniti naše, **stare rudeče zastave**, pod katero se proletarci celega sveta borijo že 70 let z velikim uspehom in 18. marca kot en mož na volišče ter oddati svoje glasove za **rudečo listo SSDL**, katere nosilec je s. Makuc za kranjsko okrožje, a za Kamnik kandidati **Zabrezovnik** in njegov namestnik **Bester**. Živela Enotna fronta delavcev in kmetov! Živela delavsko-poljedelska oblast! Živela Soc. Stranka Delovnega Ljudstva!

Nato je poročal tajnik Soc. Stranke Delovnega Ljudstva, sodrug Lovro Klemenčič, bivši narodni poslanec razpuščene Komunistične Stranke v Konstituantu.

V 2 urnem obširnem, stvarnem referatu je ob velikem zanimanju in odobravanju navzočih objasnil politični položaj in naloge Soc. Stranke Delovnega Ljudstva v tem času. Njegov govor pripadamo na uvodnem mestu.

Po govoru sodruga Klemenčiča je s. Zabrezovnik pozval navzoče naj gredo z vso vneto na delo. Čim trdnje in številnejše se bomo zbrali okoli rudeče zastave, tem lažje se bomo borili za vsakdanje potrebe, in osnovne svobodščine. Nato se je shod mirno zaključil.

Navzoči so bili pozvani, da se udeležijo pogreba umrlega sodruga Dolenca, ki je pal v rani grob od proletarske bolezní — jetike — na kateri umirajo milijoni proletarcev vsled zaduženih stanovanj, slabih plač, premalo zraka in premalo svobode. Pogreba se je udeležila ogromna množica delavstva.

Pevski odsek delavskega izobraževalnega društva »Svoboda« je zapel pri domu in na pokopališču nagrobnice v slovo od padlega tovariša. Maloštevilni in zelo dobro izvežbani in ubrani zbor je pokazal, da kamniški proletarijat posebno na prosvetnem polju živahno deluje in zelo napreduje.

Za družino umrlega sodruga, ki je nepreskrbljena, zbirajo delavci prispevek za prvo pomoč. Kapital je izžel umrlega sodruga, ter ostavil družino nepreskrbljeno. Taka je usoda vsakega proletarca.

Edina zaščita Delovnemu Ljudstvu so njegove organizacije. Samo potom svojih organizacij si bo on priboril **boljša stanovanja, več kruha, boljše obleko, več zdravja — več zraka, več izobrazbe, več svobode.**

Zato delavci in poljedelci! Oklenite se rudeče zastave **Soc. Stranke Delovnega Ljudstva.**

Oklenite se Enotne Fronte Delovnega Ljudstva.

Kamničan.

Manifestacija koroškega proletarijata za Enotno proletarsko fronto.

Guštani. V nedeljo, dne 25. februarja je sklicala Bernotova skupina soc. demokracije javen volilni shod na »Pošti«. Predsedoval je s. Juh. Kot govoril za Bernotovo skupino je prišel kandidat Krušič iz Trbovelj. Mariborska SSDL je poslala kot protigovornika s. Ošlaga, ki je tudi prvi dobil besedo. **Sodrug Ošlag** je orisal cel položaj delavstva v državi, preganjanje za časa obznane in po obznani, ter vedno hujšo

ofenzivo kapitala na gospodarskem polju, katero pa moramo pripisati k razcepljenosti delavskih vrst; kapitalizem se dobro zaveda, da vlečejo delavci na tri, štiri strani in da se s tako razcepljeno maso lahko obračuna. Zato se naj delavstvo, razredno-zavedno delavstvo, združi v enotno bojno fronto, brez ozira na to ali so tam socialisti levi, desni, ali komunisti, ker so vsi trpini in kapital vse enako zatira. V dostojnih besedah je osvetlil postopanje Bernota in komp., ki s svojim sedanjim nastopom pri volitvah proletarski stvari škodujejo. Nato je dobil sođr. **Krušič** besedo, ki je pred vsem napadal našo stranko, kapitalistov pa se skoraj doteknil ni. Na razne medklice o razmerah v stranki je odgovarjal, da bodo v Bernotovi skupini čistili naprej ker hočejo imeti čisto sobo, tako, da nazadnje ne bo nič ostalo. Potem je spet prosil za besedo s. Ošlag. Predsednik Juh mu je dovolil proti mnenju poslušalcev samo 5 minut govoriti. Ker ni sodrug Ošlag takoj nehal je Juh venomer pritiskal na predsedniški zvonec in gledal na uro. Krušiču, ki je potem spet govoril, pa ni odmeril časa. Tako potopanje ni odgovarjalo volji in razpoloženju zborovalcev, ki je hotelo slišati oba govornika. Slika volitev dne 18. marca se je že pokazala na shodu. Polovica volilcev — zavednih proletarcev bo šla z Mariborom, ostali pa z Bernotom. In to je veliko, ker Guštanj je trdnjava »Hochburg« Bernotovih socialistov, ki žalibog nimajo preveč dobrih oči, da bi nekoliko pogledali okrog sebe.

Borovnica. Tu so imeli v nedeljo 25. febr. svoj volilni shod klerikalci Šušteršičevega kalibra. Govoril je sam Šušteršič, ki se je kregel z domačim kaplanom. Nato je nastopil naš sodrug **Sodrug**, ki je povedal, da je za proletarijat prava le stranka enotne fronte, t. j. Socialistična Stranka Delovnega Ljudstva. Na shodu smo imeli mi večino; večino pa bo imela tudi 18. marca naša šesta skrinjica.

Vrhnika. Za nedeljo 25. febr. je sklicala krajevna pol. org. soc. stranke in centrala Socialistične Stranke Delovnega Ljudstva volilni shod. Pri polnih prostorih gostilne Jurca je otvoril shod s. Langof, ki je pojasnil pomen enotne fronte proletarijata in je med velikim odobravanjem izjavil, da je vrhniška organizacija sklenila skupno iti v volilni boj z ono proletarsko stranko, ki stoji na stališču enotne fronte, t. j. s Socialistično Stranko Delovnega Ljudstva. Po uvodnih besedah s. Langofa je bil enoglasno izvoljen za predsednika stari borec s. Peklje, ki je podal besedo referentu in kandidatu SSDL za ljubljansko okolico s. Fabjančiču.

S. Fabjančič je orisal mednarodni in notranje - politični položaj proletarijata in ofenzivo kapitala, na katero mora delovno ljudstvo odgovoriti z **enotno fronto** na političnem in gospodarskem polju. Volitve 18. marca morajo pokazati, da proletarsko gibanje v Jugoslaviji, posebno pa v Sloveniji nikakor ni strto, ampak da vsak udarec reakcije le okrepi in celo pomnoži zavedne proletarske vrste. Burno odobravanje in prijetje nadaljnjih govornikov kaže, da bo vsa zavedna delavska in malokmetiška Vrhnika oddala svoje kroglice v 6. skrinjico. Na shodu se je nabralo 111 Din za centralni volilni fond SSDL. Živela rdeča Vrhnika.

Javornik. V nedeljo se je vršil volilni shod **Soc. Stranke Delovnega Ljudstva**. V nabityh prostorih gostilne se je zbral najzavednejši proletarijat Javornika in Jesenic.

Sodrug Žorga je v dveurnem referatu obrazložil ofenzivo kapitala na političnem polju. Karakteriziral je dobo »Obznane« in »Zakona o zaščiti delavcev«. Toda revolucionarno delavsko gibanje se ne more zadušiti trajno. Navzlic temu, da ima buržuazija zveste oprode v narodnih socialistih in socialpatrijotih, ki so eni direktno drugi indirektno pomagali kapitalistični ofenzivi. Razni Koruni, Sveteki — ki sedaj hočejo prevarati proletarijat z »Rdečim Praporjem«, ki pa bo v resnici »Žolti Prapor« — so s svojimi dejanji dosedaj dovoljno pokazali, da jim ni za interese proletarijata, temveč samo za njihove osebne koristi.

Ti agenti buržuazije delajo na vso moč na to, da bi napravili **zmedo med proletarijatom** in da onemogočijo enotno fronto proletarijata. Toda navzlic

vsemu temu, so skušnje dveletnega terorja dovolj izobrazile proletarce, da ne nasedajo več tem podrepnikom buržuazije.

Bernot ustvarja v svrhu osebnega prestiža majhno sekto, ki ima popolnoma zmedene pojme. V resnici pa podpirajo samo demokratsko stranko, kateri jih na vseh mestih hvali. Na ta način se delavstvo samo zmeša, ne pa upošteva po pravilni poti revolucionarnega razrednega boja, po katerem je korakalo svojih 30 let. Noben Kristan, Bernot, Korun, Svetek ga od te poti ne odvrnejo.

Tudi krščanski socialisti so se rajši združili z klerikalnimi kapitalisti, kakor da bi ostali v enotni fronti. Ko so bili na poverjeništvu v Ljubljani so skupaj z demokrati tlačili delavstvo nasprotno Kristusovem nauku, Kristus v ustih, bič za reveže v rokah, kadar pridejo na vlado, to je njihova taktika.

Dokler se delavci in revni kmetje cele Jugoslavije ne združijo pod rudečo revolucionarno zastavo proletarske Stranke ne bo mogoče ustaviti kapitalistično ofenzivo.

Mi nimamo sredstev, zato si moramo pomagati sami. Osvobojenje proletarijata je delo proletarskih rok. Na delo torej za Enotno proletarsko fronto.

Nato je čutil Jeram potrebo zavijati resnico in delati zmedo, ter povzročati, kakor da bi bil v službi kapitalistov. Delavstvo je izrazilo svoje ogorčenje nad izzivanjem odpadnika Jerama.

Sodrug Žorga je mirno in stvarno odgovoril na izzivanja ter pozval vse navzoče da gredo kot en mož v volilni boj za Enotno fronto.

Živela enotna fronta.

Živela Soc. Stranka Delovnega Ljudstva.

Živele osnovne državljanske pravice in svobosčine!

Kmečko ljudstvo ne verjame več klerikalnim besedam.

Vodja SLS Brodarja kmetje in delavci nočejo več poslušati.

Dopis iz Duplja pri Trzinu.

V nedeljo dne 25. t. m. se je vršil shod Koroškeve stranke, na katerem bi šel govoriti predsednik Kmečke Zveze Brodar. Toda ljudstvo je sito klerikalnih obljub od tistih, ki so odgovorni v vojno, ki so bili v bratskem objemu z demokrati v ljubljanski vladi, ki so bili v bratskem objemu z radikali v Beogradu, ki so bili najzvestejši pristaši bivše in sedanje monarhične državne oblike, pristaši absolutizma v dejanju. Ljudstvo zahteva jasnega programa, jasnega izhoda iz zagate, v katero so ga spravili klerikalci. Ljudstvo zahteva enotno fronto delavcev in poljedelcev v Jugoslaviji in na celem svetu, ker samo na ta način se bo rešilo kapitalistične sužnosti.

Proletarski shodi v rdeči Sloveniji.

Po celi državi so se vršila protestna zborovanja strokovnih rdečih organizacij zoper načrt pravilnika k zakonu o zaščiti delavcev. Ta načrt v resnici uničuje vse tiste določbe zakona o zaščiti delavcev, ki so v korist delavstva. **Ta pravilnik spreminja zakon o zaščiti delavcev v zakon o zaščiti podjetnikov, v zakon, ki je obrnjen proti delavstvu.** Ni čuda, da so v nedeljo desetisočglave delavske množice v vseh industrijskih krajih manifestirale svojo odločno voljo, da se borijo zoper spremembo zakona o zaščiti delavcev — v zakon o preganjanju delavcev, kar se hoče doseči s pravilnikom, ki je v nasprotju s pisanimi določbami ustave in zakonov.

Jesenice — Sava. V Delavskem domu se je vršil protestni shod jeseniškega industrijskega delavstva zoper načrt pravilnika. Kot referent neodvisnih strokovnih organizacij je poročal s. Jaka Žorga. V enournem poljudnem govoru je razlagal pojav kapitalistične ofenzive pri nas in na celem svetu. Kapitalisti hočejo gospodarsko potlačiti in izžetiti v prvi vrsti delavstvo, ki naj plača ogromne milijarde stroškov svetovne vojne. V ta namen buržuazija hoče predvsem odvzeti delavstvu tiste pravice, ki so jih v 70 letnih bojih že izvojevali. Napad na 8 urni delavnik, na socialno zakonodajo, na socialne institucije, na delavske revolucionarne organizacije — to so vse metode kapitalistov, da izžamejo svoje ekstraprofite.

Načrt pravilnika, ki spreminja zakon o zaščiti delavcev v zakon o zaščiti delodajalcev, je en člen v celi verigi napadov kapitala na jug. proletarijat od »Obznane« do »zakona o zaščiti države«.

Zato se mora proletarijat postaviti v obrambo, da varuje svoje življenjske koristi in da reši svoje golo življenje in obstanek. Rešil pa se bo samo, če se strne v močno enotno fronto v boju zoper kapital. Predvsem se mora **ustvariti enotna fronta na strokovnem polju.**

Jeseniški proletarijat se nahaja v prav posebni nevarnosti, ker je v nevarnosti kovinarska industrija, ki se jo hoče demobilizirati in premestiti v Srbijo. Če ne bo močne, enotne strokovne organizacije, se bo ta preselitev izvršila na račun delavcev. Delavci bodo izgubili stanovanja in delo, ter ne bodo dobili povrnjene stroške preselitve.

Blizu Beograda se zida velika tvornica vagonov in poljedelskega orodja in kapitalisti hočejo napraviti brezposelnost in razdor med delavstvom, da bi tim cenejše dobili kovinarske delavce za delo na jugu.

Zato moramo biti dvojno agilni, če hočemo, da se rešimo bede in siromaštva, preganjanja in kapitalističnega terorja.

Po Marksu so strokovne organizacije žarišča proletarskega gibanja (burno odobravanje). Zato je potrebno, da stvori enotna fronta v vseh delavnicah v vseh podjetjih, v vseh industrijskih revirjih vseh strok v močnih medstrokovnih zvezah, **kakor je predstavlja Zveza neodvisnih strok. organizacij**, v katerih so vključene rudarska, stavbinska, železničarska in deloma kovinarska stroka. Samo organizacijska združitev strokovnih organizacij bo omogočila res pravičen in uspešen boj na strokovnem polju.

Živela solidarnost proletarijata!

Živel razredni boj.

Doli s kapitalistično ofenzivo!

Doli s »pravilnikom o zaščiti podjetnikov!«

Guštanj. Protestni shod naših kovinarjev dne 24. t. m., ki ga je sklicala Strokovna komisija proti nameravanemu pravilniku o delavskih zaupnikih je bil obiskan zelo dobro. S. Čeh je obrazložil navzočim vsebino in pravi pomen tega statuta, nakar je s. Ošlag iz Maribora prečital resolucijo, ki je bila soglasno sprejeta. Sprejeta je bila z navdušenjem — na zunaj — pri srcu si je pa vsak delavec mislil in bal, ali bo tudi kaj pomagala. Koliko resolucij se je že sprejelo, koliko se je že govorilo po preobratu ali iz izkušnje vemo, da je buržuazija le vse dosegla, kar je hotela. Sodrug, ki danes trpijo in vzdihujejo po arestih so že doma prerokovali sedanje naredbe, ali tedaj marsikdo ni hotel verovati, danes se pa lahko vsak sam prepriča, da je prišlo in se zgodilo vse tako. Samo, da bi ta resolucija ne ostala le na papirju!

Za Centralni volilni sklad so žrtvovali: Merjasec Iv. 10 Din, Maver Anton 5 Din, Kaucler 10 Din, Lah Ernest 5 Din, Schantl 1.75 Din, Štrukelj 5 Din, Fatur 5 Din, Zdonec 5 Din, Pleničar 10 Din, Vabič 5 Din, Šlosar Viktor 5 Din, Dovjak 5 Din, Neiger Franc 5 Din, Tonejc 5 Din, Jurčič 10 Din, sođr. Franko iz Škofje Loke 15 Din, sođr. Lemež 10 Din, Cvelbar 10 Din; skupaj **126.75 D.**

Za volilni fond SSDL so darovali: Kocmur Iv. ml. 5 Din, Šešek 10 Din, na volilnem sestanku v Bohinjski Bistrici nabrano **191 Din**, na shodu na Vrhniki nabrano **111 Din**, sođr. Žorga na poli št. 10 nabral med delavci Vidic, Dobernik, Noč, Gregorič, Bere po 5 Din, Prešern 10 Din; skupaj **35 Din.**

Dopisi.

Celje. V demokratskem glasilu »Jutru« št. 42, z dne 20. februarja 1923 razvija g. bivši minister (sedaj s plačo na razpoloženju) Gregor Žerjav, volilni program JDS, hoteč s tem zvabiti nekatere nezavedne kaline, med tem tudi **invalidi**, da dne 18. marca glasujejo za njegovo stranko. — Ne bomo navajali vseh bonbončkov za druge kategorije ljudstva, pač pa samo to, kar se tiče invalidov, t. j. invalidskega zakona. — Gospod minister na razpoloženju pravi v svojem referatu dobesedno tako-le: **Mirna je naša zavest glede tega, kar**

smo skušali doseči za invalide. Moj načrt invalidskega zakona, je gotovo eden izmed najmodernejših zakonov. On prinaša na eni strani popolno vzdrževanje invalidov v vsej državi, dalje pa možnost, da se invalidi vsposobijo za ustanovitev samostojne gospodarske eksistence. To vprašanje nam je obravnavati roko v roki z uradniškim vprašanjem. — Da, da gospod minister na razpoloženju. Ali mislite, da ne vemo kdo je bil največji nasprotnik temu, da se načrt invalidskega zakona iznese pred forum narodne skupščine, tak kakor je bil izdelal z zastopnikom naše organizacije, **kakaj se je ta tako modernizirani načrt preresetavalo toliko časa, da je ostal na rešetih samo plevel?** Nikar nam ne govorite o vašem najmodernejšem načrtu invalidskega zakona, in o izenačenju. Da izenačuje se nas, ali kako? Pojdite pogledat v invalidski dom v Celje tam boste imeli dovolj prilike videti, kako se vrši tisto izenačenje! Nadalje pa odklanjamo vsako samostojno gospodarsko eksistenco, kakor je predvideva vaš načrt, kajti **mi vam ne verujemo**, ne verjamemo zato, ker vemo, da nam vi take eksistence, ako postanete mogoče še katerikrat minister, ne boste dali, pač pa nas pustili v takem položaju kakor smo, t. j. v slabostni eksistenci. Gospod minister! Karnevala v letu 1923 ne bo več, maske, za katero se je skrivalo obraze, so spravljene za drugo leto. Vam se pa kakor vidimo, vloga jako dopade, ker si še v prepovedanem pustnem času radi nadevujete krinko na obraz. **18. marca** bodite uverjeni, **vam bodo drugi potegnili masko z obraza**, ako je sami nečete pravočasno. — Odbor splošne organizacije voj. invalidov za slovensko ozemlje, poverjeništvu Celje.

Lesni delavci v Kamniku!

V Kamniku je tovarna polhišva, kjer je zaposleno okoli 100 delavcev. Nekaj od njih dela akordno delo, ter gara od ranega jutra do poznega mraka večkrat do 12 ur na dan. Na ta način se ubijajo ter delajo tovarne ogromne profite, svojim tovarišem pa škodo, ker je vsled tega veliko mizarjev nezaposlenih.

V tovarni se dela, vključno temu, da je to zakonsko prepovedano 10 in včasih celo več ur. Opozarjamo Inspekcijo Dela in njene organe, da se prepričajo, če tovarna izpolnjuje vse zakonske predpise o delu in o higijeni.

Delavstvo cele tovarne pa pozivamo, da se vsi kot en mož zedinijo na sledečih zahtevah:

8 urni delavnik za vse delavce in delavke, nadure se plačajo za 100 odstotkov več pri akordu in pri dninah. Zasluzki vseh delavcev se povišajo, ter uvedejo najmanj za ne kvalificirane taki pogoji, kot so v tarifi za ostalo delavstvo.

Za vse te zahteve mora delavstvo cele te tovarne nastopiti kompaktno kot en mož. Opozarjamo tovariše, da bo prihodnji teden v sredo **sestaneke vseh delavcev te tovarne ob 6. uri** v gostilni, ki je blizu tovarne.

Poročal bo delegat od Centralnega Odbora Lesnih Delavcev iz Ljubljane. Na tem sestanku se bodo postavile tovarni zahteve. Da bi te zahteve bile pravilne, je dolžnost vseh delavcev, da se sestanka udeležijo.

Lesni delavec iz Kamnika.

Iv. Vuk:

Babilonski stolp.

(Konec.)

350 let je minulo. Razrušen je bil stolp one misli, ker jih je bilo mnogo, ki so rajše popivali pri vratih bogov, nego častili svobodo in enakost. Krvava je bila Sava in polje Brežiško posejano z mrličmi. Drevesa pa so obrodila — obešence. Najsilnejšega pa so kronali z razbeljeno krono in ga posadili na razbeljen prestol. Služabniki bogov so jim skazali svojo vdanost in prejeli nagrado.

Stolp združene misli je bil kronan da — zakraljuje. Vključno vsem zviščam in izdajam in hlapčevstvu zakraljuje.

1920. Krvava je bila ulica, mrtvašnica polna mrličev. Srdit je bil odpor bogov zoper novo vstale združene misli. Cekini so zvenketali, odpadniki jih stiskali v žepe. O, to je bilo strašno. Združena misel pa je pokazala, da je zaman ves napor bogov. Krvava ulica

in mrličiči so pričali, da zida Proletarec babilonski stolp. Kaj tisto, če sujejo vanj odpadniki. On stoji trdno. Kaj tisto, če se trudijo izdajalci zmešati jezike. Proletarijat si jih več ne da zmešati. Tisti zapeljani, slabiči, ki se še dajo zapeljati izginejo v množici tisočernih ki so ene misli. Slabičev mogočna stavba ne rabi. Ovirajo samo zidarje. Močnih in silnih potrebuje stavka, ki ne klonejo pod težo ogromnih kamnov...

Ej, zida se babilonski stolp... Že se dviga v nebo... Dviga se in raste in se več — ne poruši.

Škrinjica enotne fronte delovnega ljudstva na Štajerskem je 5.

Na vsaki škrinjici je kandidatna lista

DEBELO RDEČE OBROBLJENA.

Nosilec: **RUDOLF GOLOUH.**

Iv. Vuk:

Zlato tele.

Bog Jehova je vodil po Mojzesu Izraelce skozi puščavo v Obljubljeno deželo, kjer se cedi med in teče mleko. Izpeljal jih je iz dežele suženjstva, kjer so sicer sedeli pri polnih loncih mesa, a bili tlačeni in enaki živalim. Zakaj njih gospodarji so živeli in se veselili od njihovega dela in truda in so jih krmili, kakor se krmi žival, da ne obmore pri svojem delu.

Med deželo suženjstva in Obljubljeno deželo pa je bila puščava. Njo je bilo trebalo prekoračiti, da dosežejo deželo svobode in samostanosti, kjer bodo v dostojanstvu človeka.

Neprijetna je bila tista puščava in naporen je bil hod po nji. Zahtevala je požrtvovanja in žrtv. Ker pa se je vlekla pot in še se cilj ni videl, so Izraelci jeli godrnjati. Spočetka tiho, po dva skupaj, po trije, potem v gruclah. Bali so se žrtv in radi bi objeli Obljubljeno deželo takoj in brez njih.

In so rekli Mojzesu:

»Zakaj si nas izpeljal iz dežele, kjer smo bili sužnji. Res je, da so nas smatrali za enake živalim, ali imeli smo vsaj polne lonce mesa. Umirali smo od teže dela, vendar smo imeli vsaj plahto na katero smo legli. Tu pa smo lačni in noge nas bole.«

Razjezil se je Mojzes in jim poslal prepelico in rekel:

»Ta rod ni vreden, da gleda Obljubljeno deželo, zakaj njegova skrb je, da bi se najel mesa. Bodočnost in dostojanstvo človeka mu je v polnem trebuhu. Boji se naporov za svojo svobodo, dasi je molče izvrševal dvakrat večje napore svojemu gospodarju v deželi suženjstva. Za sebe mu je vsaka žrtva neznošljiva, za gospodarja je umiral trumoma! Noge ga bole, ker gre, da zavaruje dostojanstvo, v živalski ponižnosti ni čutil bolečine nog, ko je gospodarju tekal pred vozom, časteč ga na njegov ukaz. Resnično, ta rod ni vreden, da zavlađa v deželi svobode, ki mu je obljubljena. Zato bom pokopal njegove kosti v puščavi, ter popeljem šele njegov zarod v Obljubljeno deželo.«

Nezadovoljneži pa so se razveselili prepelice in jih pobijali in jedli in na jezo Mojzesovo so se posmehovali.

»Kaj svoboda in dostojanstvo človeka?!... Trebuh, to je glavno... Pri polnem trebuhu tudi suženjstvo ni strašno.«

Med bliskom in gromom je govoril Jehova:

»... ne kradi. Ker če kradeš, boš imel po krivici več, nego tvoj bližnji, a tisti, ki mu ukradeš, ne bo imel ničesar... Ne ubijaj! Če storiš to, si lasti pravico nad svojim sočlovekom. Resnica pa je, da sta oba enaka... Ne poželi tujega blaga. Zakaj vse je vseh in če si kupiš ti, tvoj sočlovek zavisi od tebe, ker bo siromašen in zagospodovati boš zaželel nad njim.«

Tako je govoril Jehova z gore Sinaj. Mojzes pa je pisal zapovedi v kamen, da bi se ne pozabile. Ker pa jih je pisal predolgo in ga ljudstvo ni videlo, je pozabilo nanj in si vilo mesto njega zlato tele.

Zakaj, brez voditelja ljudstvo ni moglo biti.

Ustvaril je zlato tele duhovnik. Moč pa mu je dalo ljudstvo, zakaj žrtvovali so v ta namen gospe ves svoj lišp in dragocenosti. Postava Jehove, napisana na kamen, se je razbila ob mogočnost zlatega teleta.

In pred njim se klanjajo odsihdobi vsi narodi in vsak iz naroda... Zakaj lesk zlata je svetlejši od leska kamena... On slepi razum, postave, pisane na hladnem kamenu...

»Odsihdobi bom deževal mano, da ljudstvo, ki ga vodim iz dežele suženjstva v Obljubljeno deželo, ne bo gladovalo. Vsak dan bo padala mana v izobilju za vse. Nikdo pa se naj ne polakomi in naj je ne zbira več, nego jo potrebuje za tisti dan.«

Tako je govoril Jehova.

In ljudstvo je vsak dan zbiralo mano in se hranilo z njo do sitega.

Bili pa so med njimi takšni, ki niso porajali na besede Jehova, nego so nabrali več, nego jim je bilo potrebno za tisti dan. In skrili so pred drugimi več nabrane mane in se veselili, da imajo zalogo, da so — bogati.

Jehova, videč to, se je razsrdil in naredil, da se je tista zaloga pokvarila.

S kislimi obrazi in z jezo v srcu, so jo morali lakomniki vreči iz svojih šotorov.

Jehova pa je dejal:

»V srcu tistih iz ljudstva, ki niso poslušali mojega ukaza in hoteli obogateti, je skrita kača poželenja, da bi se dvignili nad ostale s svojim bogastvom. Jaz pa bom iztrebil tisto kačo z njenim skrivališčem vred. Zakaj, greh je, da bi stal človek nad človekom.«

Zlato tele pa se je nasmejalo.

In še dandanes se smeje... s smehom brezsrčnim in grešnim...

IVAN BUKOVNIK:

Socijalistična vzgoja.

Eno najbolj perečih vprašanj v socijalističnem gibanju sedanje dobe je brezdvomno **vprašanje socijalistične vzgoje**. Idejni razkol v marksističnih vrstah v reformiste in v ortodoksne marksiste je naravna posledica nepopolne doktrinarne vzgoje in načelne površnosti voditeljev in proletarskih mas. Zato je ena najpoglavnejših naših dolžnosti, da v dobi idejne razdvojenosti posvetimo svoje najboljše moči socijalistični prosveti in vzgoji našega razredno-zavednega proletarijata.

Zadnji čas so se mnogi marksistični publicisti bavili z vprašanjem socijalistične vzgoje. Hans Müller je v »Sozialistische Monatshefte« novembra 1921 priobčil zelo važen članek, v katerem poudarja, da današnji proletarijat še ni zrel za socijalistično organizacijo produkcije in da delavski obratni sveti nikakor niso kos svoji nalogi; treba je socijalno vzgojo proletarijata poglobiti. Njegova izvajanja so tembolj zanimiva, ker se toplo zavzema za etično vzgojo proletarijata.

Doktrinarsko vzgojo proletarijata pa je dobro obdelal francoski marksist Massart v »Bulletin Communiste« 16. februarja, 9. in 23. marca, 13. in 22. aprila 1922 ter v »L'Humanité« 27. aprila, 8., 14. in 21. maja 1922. O istem predmetu je objavil serijo člankov tudi Francoz Fégy v »L'Internationale« koncem aprila 1922. Socijalistični vzgoji je namenjena tudi revija »Clarté«, ki jo urejuje znani socijalist Henri Barbusse.

V naslednjem hočem podati kratek zgodovinski pregled o tem, kar so v zadnjih letih storile za doktrinarno vzgojo socijalistične stranke po najvažnejših civiliziranih državah, ter opozoriti na najnujnejše probleme poveljne dobe.

Nemčija. — Nemška socijalistična stranka pred vojno je bila številno najmočnejša socijalistična stranka; skrbela pa je tudi za to, da bi se socijalizem med masami populariziral. 1904 je Heinrich Schulz propagiral misel, da bi se ustanovila »Strankina šola«; njegovo zamisel je priobčila revija »Die Neue Zeit«. 1905 se je zadeva obravnavala na strankinem kongresu v Jeni. 1906 pa se je pod vodstvom »Centralnega vzgojnega komiteja« v Berlinu otvorila prva šola. Schulzova ideja je bila, da bi se mladi

inteligentni proletarci določeno dobo poučevali v znanostih teoretičnega in praktičnega socijalizma. Prvi kurz je obiskovalo 31 učencev; pouka je bilo 5 ur dnevno in 2 uri za osebno pismeno delo učencev.

Učni načrt prvega kurza je bil: Ekonom. zgodovina in nar. gospodarstvo 200 ur; profesor: dr. Rud. Hilferding. — Historični materializem in socijalne teorije 200 ur; profesor: dr. Ant. Pannekoek. — Zgodovina političnih strank 50 ur; profesor: dr. Zr. Mehring. — Delavska, socijalna in konstitucionalna zakonodaja 90 ur; profesor: A. Statthagen. — Kazensko pravo in kazenska procedura 50 ur; profesor: dr. H. Heinemann. — Civilno pravo 50 ur; profesor: dr. K. Rosenfeld. — Strokovno in združno gibanje, komunalna politika 70 ur; profesor: dr. Katzenstein. — Ustno in pismeno izražanje misli, žurnalistična tehnika 75 ur; profesor: H. Schulz.

Drugi kurz je obsegal te-le predmete: Narodno gospodarstvo, retoriko, žurnalistično tehniko in stil, zgodovino, delavsko zakonodajo, sociologijo, kazensko pravo, civilno pravo, munalno politiko, naravoslovje.

Tretji kurz pa: Nar. gospodarstvo, družabno zgodovino, nemško zgodovino, delavsko pravo, kazensko pravo, civilno pravo, naravoslovje, komunalno politiko, žurnalistično tehniko in stil.

Predavanja so bila socijalistična, t. j. učenec in profesor sta si stala nasproti kot enakopravna sodruga. Vsak učenec je v začetku pouka dobil kratek résumé lekcije.

Po berlinskem vzorcu so se ustanovile šole v Hamburcu, Bremenu, Monakovem, Nürnbergu i. dr.

Belgija. — Belgijska socijalistična stranka je pri organizaciji socijalistične šole za propagandiste imela precejšnje težkoče: Manjkalo ji je strokovne izobraževalne inteligence za metodičen in znanstven pouk marksizma; socijalistično javno mnenje je bilo deloma zelo pasivno in indiferentno... Vandervelde, duševni vodja stranke, se je več let toplo zavzemal za poglobitev socijalistične prosvete; tako je l. 1908 ustanovil »šolo socialist. nar. sveta« v Bruslju, ki pa ni uspela. Pač pa je uspel njegov finančni načrt: pridobil je za socijalistični prosvetni program milijonaria Solvaya, ki mu je l. 1910 izročil 75.000 frankov, in meščana Verstraetena, ki je istega leta daroval 20.000 frankov. Leta 1913 pa je Solvay dal še 1 milijon frankov za soc. prosveto. Leta 1910 je Louis de Brouckere objavil v soc. organu »Le Peuple« serijo člankov o socijalistični vzgoji in s tem zbudil javno mnenje iz brezplodne letargije. Začetkom l. 1911 je bila nato ustanovljena »Centrala delavske vzgoje«, ki je takoj organizirala krajevni, pokrajinski in narodni pouk. Leta 1911—1912 je bilo ustanovljenih 17 krajevnih in pokrajinskih šol, v Bruslju pa 2 narodni šoli: francoska in flamska. Dlje je zadnja leta soc. stranka ustanovila: celo vrsto prosvetnih organizacij in knjižnic; »Bourses de voyages«, ki naj bi poslale vsako leto 3 ali 4 propagandiste na študijska potovanja v inozemstvo in jim preskrbela štipendije; Bureau za socijalistično dokumentacijo, Office za delavsko zakonodajo in kinematografski office.

Pouk je bil zamišljen po nemškem vzorcu. Pred svetovno vojno je bil celotno in metodično izpeljan samo sekundarni kurz. Leta 1913/14 n. pr. so poučevali te-le predmete:

Zgodovina delavskega socijalističnega gibanja v Belgiji, zgodovina mednarodnega strokovnega pokreta, kapitalistična produkcija, historični materializem, združništvo, kolektivizem, razredni boj, strokovni pokret, zgodovina strokovnega pokreta, belgijska socijalna in delavska zakonodaja, industrijski razvoj, socijalistični principi, agrarni socijalizem.

Francija. — Francoska socijalistična stranka je ustanovila v Parizu »marksistično šolo« in »propagandistično šolo«; na deželi pa se za doktrinarno vzgojo proletarijata ni skrbelo. »Marksistična šola« je bila osrednja strankina šola, vendar pa ni služila sistematičnemu pouku. Bolje pa je bila organizirana »propagandistična šola«, kjer je agilno delovala zlasti seineska federacija (Pariz). Učni program za l. 1922 je sledeči: Jules' Lallemand: Fiziologija govornišva. — J. Micoulet: Logika. — Georges Pioch: Kako postati govornik; poslušalstvo in govornik. — Amadée Dunois: Sindikalizem v Franciji. — Louis Jagou: Združništvo. — Louis Sellier: Municipalni socijalizem. — Launat: Narodno gospodarstvo. — Ch. Rappoport: Socijalizem. — J. Travaux: Zgodovina narodov. — Ker: Zgodovina delavskega. — Ant. Coen: Gospodarska geografija.

Svetovna vojna je dokazala, da je bila vsa predvojna doktrinarna vzgoja v vseh socijalističnih strankah zelo površna in nezadostna. Idejni razkol in razne tendence v načelnih vprašanjih marksizma so dokaz velike neorientiranosti. Posledice so ugodne za ves razredni proletarski pokret.

Osnovni problem novodobne socijalistične vzgoje mora biti poglobitev teoretične, doktrinarne kulture elite proletarijata v duhu čistega marksizma. Marksisti stremimo za kolektivističnim družabnim redom, ki naj likvidira sedanji krivični družabni red. Zato moramo vzgojiti nov rod, ki ne bo samo čutil socijalne krivice, temveč tudi smotreno deloval, da se iztrebi s sveta.

Treba pa je poznati strukturo kapitalističnega družabnega reda, njegove razvojne komponente, njegov intimni duh in ga znati analizirati v luči marksistične dialektike in pod vidikom historičnega materializma. Za vse to pa je poglobitev teoretične kulture prvi pogoj.

Potrebna pa je tudi neprestana konfrontacija vsega vzgojnega dela s principi, ki so začrtani v Marksovem manifestu in v 21 točkah 2. medn. kongresa. Ta dva zgodovinska dokumenta, epohalnega pomena za socijalni razvoj, sta sigurna voditelja skozi labirint reformističnih zablod.

Nad vse važna je jasna socijalna orientacija. Šele vzporedno z njo bo mogoče vzgojiti nov socijalistični rod.

Kako si zamišljajo v inozemstvu resni marksistični krogi poveljni vzgojni problem, kaže dobro Massartov načrt »Centralne kolektivistične vzgoje«. Cilj mu je: Triletni študij splošnih znanosti, socijalnega vprašanja in marksizma. Ta načrt je namenjen za sistematično teoretično izobrazbo mladih marksističnih propagandistov (militantov), ki naj bi popularizirali znanstveni socijalizem med industrijskim in kmečkim proletariatom.

Pouk bi obsegal:

1. Prvo leto (nižji kurz): a) Splošni kurz: Elementarni in splošni pojmi znanosti: razvoj svetov, narave, človeka. — Splošni principi sociologije, narodnega gospodarstva in zgodovine socijalizacije. b) Kolektivistični kurz: Splošni pojmi kolektivizma, sindikalizma, združništva in njihova splošna zgodovina. — Zgodovina delavske akcije v Franciji in drugod. — Specijalna študija sindikalističnih teorij. — Teoretična in kritična preizkušnja aktualnih vprašanj.

(Dalje prihodnjič.)

Sodrug, zbirajte za tiskovni sklad!

Vodja za bager

se išče.

V tej stroki popolnoma izvežbani reflektanti z dobrimi spričevali naj pošljejo ponudbo na upravo lista pod »Bager«.